

המכללה האקדמית נתניה

מבחן באינפי א' מועד א

שם המרצה: ד"ר גיורא דולה

תאריך הבחינה: יום ו כא' טבת ה'תשע"ג 1-2-2013

משך הבחינה: שעתיים וחצי

חומר עזר: מחשבון (לא גרפי).

ענה על כל השאלות הבאות:

1. א. נסח והוכח את משפט ערך הביניים של קושי. (30%)
 מספיק להוכיח את המקרה $f(a) < 0 < f(b)$
 ב. נתון $f(x)$ ו $g(x)$ מוגדרות ורציפות בקטע $[a, b]$ המקימות:
 $f(a) < g(a)$ ו $f(b) > g(b)$
 הוכח כי קיימת נקודה c , $a < c < b$, כך שמתקיים: $f(c) = g(c)$.
 2. חשב את שלושת הגבולות הבאים: (30%)

א: $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2^{n+1} \sin(n) + 2^{2n}}{2^{2n+1} + 5n^2}$

ב: $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1+7x)}{\tan(2x)}$

ג: $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1}{\cos^2(2x)} \right)^{\frac{1}{\sin^2(4x)}}$

3. בדוק רציפות/אי-רציפות של הפונקציה הבאה (16%)
 בנקודה $x = \sqrt{3}$

$$f(x) = \begin{cases} \frac{-6}{3 - e^{\frac{3}{3-x^2}}} & x \neq \sqrt{3} \\ -2 & x = \sqrt{3} \end{cases}$$

4. הוכח או הפרך (אפשר להפריך בדוגמא נגדית) (12%)

א. אם $\lim_{n \rightarrow \infty} (1 + a_n)^2 = 9$ אז הסדרה a_n מתכנסת בהכרח.

ב. לכל פולינום מהצורה: $p(x) = x^4 + bx - 1$ כאשר b ממשי יש לפחות שני שורשים ממשיים.

5. הוכח כי כל סדרה a_n עולה וחסומה מתכנסת לחסם העליון שלה (12%)

בהצלחה!!!

דף נוסחאות

1. נוסחאות הכפל ופירוק לגורמים:

$$a^2 - b^2 = (a-b)(a+b), \quad (a \pm b)^2 = a^2 \pm 2ab + b^2;$$

$$(a \pm b)^3 = a^3 \pm 3a^2b + 3ab^2 \pm b^3,$$

$$a^3 + b^3 = (a+b)(a^2 - ab + b^2), \quad a^3 - b^3 = (a-b)(a^2 + ab + b^2)$$

2. משוואה ריבועית

א. פתרון המשוואה $ax^2 + bx + c = 0$ ($a \neq 0$) הוא $x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$

ב. פירוק הטרינום $ax^2 + bx + c = a(x - x_1)(x - x_2)$

3. חזקות ושורשים

$$a^x a^y = a^{x+y}, \quad (ab)^x = a^x b^x, \quad \sqrt[x]{a} = a^{\frac{1}{x}}, \quad \sqrt[x]{a^y} = a^{\frac{y}{x}},$$

$$\frac{a^x}{a^y} = a^{x-y}, \quad \left(\frac{a}{b}\right)^x = \frac{a^x}{b^x}, \quad \left(\frac{a}{b}\right)^{-x} = \frac{b^x}{a^x}, \quad a^0 = 1,$$

$$(a^x)^y = a^{xy}, \quad a^{-x} = \frac{1}{a^x}, \quad \sqrt[x]{a} \cdot \sqrt[x]{b} = \sqrt[x]{ab}$$

4. לוגריתמים.

הגדרת ה-log: $\log_a x = y \Leftrightarrow a^y = x$

תחום ההגדרה: $\log_a x$ מוגדר רק כאשר $0 < a, a \neq 1 \mid x > 0$.

$$\log_a (x \cdot y) = \log_a x + \log_a y, \quad \log_a x^y = y \cdot \log_a x;$$

$$\log_a (x/y) = \log_a x - \log_a y, \quad \log_a \sqrt[y]{x} = \frac{1}{y} \cdot \log_a x;$$

$$\log_a x = \frac{\log_b x}{\log_b a}, \quad \log_a x = \frac{1}{\log_x a};$$

$$a^{\log_a x} = x, \quad \ln x = \log_e x, \quad e = 2.718281828\dots$$

$$\ln x = a \Rightarrow x = e^a$$

5. הגדרת נגזרת הפונקציה f בנקודה x_0 : $f'(x_0) = \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0}$

6. נגזרות בסיסיות.

$$\begin{aligned} (x^a)' &= ax^{a-1}, & (a^x)' &= \ln a \cdot a^x; \\ (\sin x)' &= \cos x, & (e^x)' &= e^x; \\ (\cos x)' &= -\sin x, & (\log_a x)' &= \frac{1}{x \cdot \ln a}; \\ (\tan x)' &= \frac{1}{\cos^2 x}, & (\cot x)' &= -\frac{1}{\sin^2 x}; \\ (\ln x)' &= \frac{1}{x} \end{aligned}$$

7. כללי גזירה

$$\begin{aligned} (a \cdot f(x))' &= a \cdot f'(x); \\ (f(x) \pm g(x))' &= f'(x) \pm g'(x); \\ (f(x)g(x))' &= f'(x)g(x) + f(x)g'(x); \\ (f(x)g(x)h(x))' &= f'(x)g(x)h(x) + f(x)g'(x)h(x) + f(x)g(x)h'(x) \\ \left(\frac{f(x)}{g(x)}\right)' &= \frac{f'(x)g(x) - f(x)g'(x)}{g^2(x)}; \\ (f(g(x)))' &= f'(g(x)) \cdot g'(x) \end{aligned}$$

8. אינטגרלים מיידיים

$$\begin{aligned} \int 0 dx &= C; \\ \int \frac{1}{x} dx &= \ln |x| + C; \\ \int \cos x dx &= \sin x + C; \\ \int \sin x dx &= -\cos x + C; \\ \int e^x dx &= e^x + C; \\ \int a^x dx &= \frac{1}{\ln a} a^x + C; \\ \int x^a dx &= \frac{1}{a+1} x^{a+1} + C, a \neq -1; \\ \int \frac{1}{\cos^2 x} dx &= \tan x + C; \\ \int \frac{1}{\sin^2 x} dx &= -\cot x + C \\ \int \frac{1}{\sqrt{1-x^2}} dx &= \arcsin x + C; \\ \int \frac{1}{a^2+x^2} dx &= \arctan x + C \end{aligned}$$

9. כללי אינטגרציה.

$$\int (f(x) \pm d(x))dx = \int f(x)dx \pm \int g(x)dx;$$

$$\int af(x)dx = a \int f(x)dx;$$

$$\int f(x)dx = F(x) + C \Rightarrow \int f(ax+b)dx = \frac{F(ax+b)}{a} + C;$$

אינטגרציה בחלקים:

$$\int f(x)g'(x)dx = f(x)g(x) - \int f'(x)g(x)dx$$

אינטגרציה בחלקים בנסוח אחר:

$$\int u dv = uv - \int v du$$

החלפת משתנה אינטגרציה:

$$\int f(g(x))g'(x)dx = \int f(t)dt, t = g(x)$$

10. שמושי אינטגרלים

א. שטח : $S = \int_a^b (g(x) - f(x))dx$

ב. שטח בקואורדינטות קטביות: $S = \frac{1}{2} \int_a^\beta r^2(\varphi)d\varphi$

ג. נפח גוף סבוב סביב ציר x: $V = \pi \int_a^b (g^2(x) - f^2(x))dx$

ד. נפח גוף סבוב סביב ציר y: $V = 2\pi \int_a^b xf(x)dx$

ה. אורך קו: $l = \int_a^b \sqrt{1 + (f'(x))^2} dx$

11.

א. הזהויות היסודיות הטריגונומטריות

π רדיאן שווים ל-180 מעלות.

$$\sin x = \cos\left(\frac{\pi}{2} - x\right), \quad \sin^2 x + \cos^2 x = 1;$$

$$\tan x = \cot\left(\frac{\pi}{2} - x\right), \quad \tan x \cdot \cot x = 1;$$

$$\tan x = \frac{\sin x}{\cos x}, \quad \cot x = \frac{\cos x}{\sin x};$$

$$1 + \tan^2 x = \frac{1}{\cos^2 x}, \quad 1 + \cot^2 x = \frac{1}{\sin^2 x}$$

ב. סכום והפרש זוויות

$$\begin{aligned}\sin(\alpha \pm \beta) &= \sin(\alpha)\cos(\beta) \pm \cos(\alpha)\sin(\beta). \\ \cos(\alpha \pm \beta) &= \cos(\alpha)\cos(\beta) \mp \sin(\alpha)\sin(\beta). \quad : \\ \tan(\alpha \pm \beta) &= \frac{\tan(\alpha) \pm \tan(\beta)}{1 \mp \tan(\alpha)\tan(\beta)}\end{aligned}$$

ג. זוויות כפולות וחצויות:

$$\begin{aligned}\sin(2\alpha) &= 2\sin(\alpha)\cos(\alpha). \\ \cos(2\alpha) &= \cos^2(\alpha) - \sin^2(\alpha). \\ \tan(2\alpha) &= \frac{2\tan(\alpha)}{1 - \tan^2(\alpha)}. \\ \cot(2\alpha) &= \frac{\cot^2(\alpha) - 1}{2\cot(\alpha)}. \\ \sin^2(\alpha) &= \frac{1 - \cos(2\alpha)}{2}. \\ \cos^2(\alpha) &= \frac{1 + \cos(2\alpha)}{2}. \\ \sin\left(\frac{\alpha}{2}\right) &= \pm \sqrt{\frac{1 - \cos(\alpha)}{2}}. \\ \cos\left(\frac{\alpha}{2}\right) &= \pm \sqrt{\frac{1 + \cos(\alpha)}{2}}. \\ \tan\left(\frac{\alpha}{2}\right) &= \frac{1 - \cos(\alpha)}{\sin(\alpha)} = \frac{\sin(\alpha)}{1 + \cos(\alpha)}. \\ \tan^2\left(\frac{\alpha}{2}\right) &= \frac{1 - \cos(\alpha)}{1 + \cos(\alpha)}.\end{aligned} \quad :$$

ד. סכומים והפרשים:

$$\begin{aligned}\sin(\alpha) + \sin(\beta) &= 2\sin\left(\frac{\alpha + \beta}{2}\right)\cos\left(\frac{\alpha - \beta}{2}\right). \\ \sin(\alpha) - \sin(\beta) &= 2\sin\left(\frac{\alpha - \beta}{2}\right)\cos\left(\frac{\alpha + \beta}{2}\right). \\ \cos(\alpha) + \cos(\beta) &= 2\cos\left(\frac{\alpha + \beta}{2}\right)\cos\left(\frac{\alpha - \beta}{2}\right). \\ \cos(\alpha) - \cos(\beta) &= -2\sin\left(\frac{\alpha + \beta}{2}\right)\sin\left(\frac{\alpha - \beta}{2}\right).\end{aligned} \quad :$$

ה. מכפלות:

$$\begin{aligned}\sin(\alpha)\cos(\beta) &= \frac{\sin(\alpha + \beta) + \sin(\alpha - \beta)}{2}. \\ \cos(\alpha)\sin(\beta) &= \frac{\sin(\alpha + \beta) - \sin(\alpha - \beta)}{2}. \\ \cos(\alpha)\cos(\beta) &= \frac{\cos(\alpha - \beta) + \cos(\alpha + \beta)}{2}. \\ \sin(\alpha)\sin(\beta) &= \frac{\cos(\alpha - \beta) - \cos(\alpha + \beta)}{2}.\end{aligned} \quad :$$

פתרונות

1-ב נביט על $f-g$. זוהי פונקציה רציפה כהפרש שתי פונקציות רציפות, ומקיימת כי $f(a) - g(a) < 0 < f(b) - g(b)$ ולכן לפי משפט קושי קימת נקודת ביניים אחת לפחות שתסומן c כך ש $f(c) - g(c) = 0 \rightarrow f(c) = g(c)$

תשובה 2

א

:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2^{n+1} \sin(n) + 2^{2n}}{2^{2n+1} + 5n^2}, \frac{2^{n+1} \sin(n) + 2^{2n}}{2^{2n+1} + 5n^2} = \frac{\frac{2^{n+1} \sin(n) + 2^{2n}}{2^{2n}}}{\frac{2^{2n+1} + 5n^2}{2^{2n}}} = \frac{\frac{\sin(n)}{2^{n-1}} + 1}{2 + \frac{5n^2}{2^{2n}}}$$

הסדרה $\sin(n)$ חסומה, $\frac{1}{2^{n-1}}$ שואפת ל-0, ולכן מכפלתן שואפת ל-0, גם המחובר השני במכנה שואף ל-0, ולכן הסדרה כולה שואפת ל-1/2.

ב

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1+7x)}{\tan(2x)}, \frac{\ln(1+7x)}{\tan(2x)} = \frac{7 \frac{\ln(1+7x)}{7x}}{2 \frac{\tan(2x)}{2x}}, \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1+7x)}{\tan(2x)} = \frac{7}{2}$$

ג

$$\left(\frac{1}{\cos^2(2x)} - 1\right) \frac{1}{\sin^2(4x)} = \frac{1 - \cos^2(2x)}{\sin^2(4x)} = \frac{\sin^2(2x)}{\sin^2(4x)} = \frac{\frac{\sin^2(2x)}{x^2}}{\frac{\sin^2(4x)}{x^2}}, \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1}{\cos^2(2x)}\right)^{\frac{1}{\sin^2(4x)}} = e^{\frac{2^2}{4^2}} = e^{\frac{1}{4}}$$

תשובה 3

$$f(x) = \begin{cases} \frac{-6}{3 - e^{\frac{3}{3-x^2}}} & x \neq \sqrt{3} \\ -2 & x = \sqrt{3} \end{cases}$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{-6}{3 - e^{\frac{3}{3-x^2}}} = ? \cdot \lim_{x \rightarrow 0^+} 3 - x^2 = 0^-, \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{3}{3 - x^2} = -\infty, \lim_{x \rightarrow 0^+} e^{\frac{3}{3-x^2}} = 0, \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{-6}{3 - e^{\frac{3}{3-x^2}}} = \frac{-6}{3} = -2,$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{-6}{3 - e^{\frac{3}{3-x^2}}} = ? \cdot \lim_{x \rightarrow 0^-} 3 - x^2 = 0^+, \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{3}{3 - x^2} = \infty, \lim_{x \rightarrow 0^-} e^{\frac{3}{3-x^2}} = \infty, \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{-6}{3 - e^{\frac{3}{3-x^2}}} = \frac{-6}{3 - \infty} = 0$$

לכן זו נקודת קפיצה.

תשובה 4. א

נביט על a_n אשר מוגדרת כ 2 עבור חלק מה- n ים ואשר מוגדרת כ -4 עבור חלק אחר, נניח עבור הזוגיים והאי זוגיים. אז ברור שהסדרה איננה מתכנסת, אבל $1+a_n$ שוה ל ± 3 ולכן רבוע הסדרה היא הסדרה הקבועה 9 אשר מתכנסת, סתרנו את הטענה.

תשובה 4. ב

$$\text{נכון כי } p(0) = -1 \text{ וכן } \lim_{x \rightarrow \pm\infty} (x^4 + bx - 1) = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} x^4 \left(1 + \frac{b}{x^3} - \frac{1}{x^4}\right) = \infty(1+0-0) = \infty$$

לפי תכונת ערך הבינים של קושי, יש לפולינום שרש חיובי ויש שרש שלילי.